

Валентина Касприк

ВК - По тім всім, як Голод уже глибше заходив, я мала подружку - не далеко нас жила. Й вони мали багато дітей, й там була правдива біда, й вона попросила мене, каже, чи ти можеш піти зі мною до ліса, а то вже була весна, й каже, ми щось там будемо шукати, за чимсь, щось з'їмо. Я пішла з нею, мамі сказала, правда, пішли там й ми збирали проліски, у нас називали - корінчиків витягали з землі, й так то збирали з собою. А пізніше вона каже, ми підем, ще кори нарвемо, надремо з молоденьких деревцев. Ну, й ми то зробили. Занесли додому, до неї, а вони напроти нас жили. До для мене, воно щось було, але я знала, що то щось не є так правильно. Пізніше, мама каже, "Боже борони щоб ви десь ішли дальше. Не йдіть дальше." Але я не знала, чому. Але Марія, називається ця моя подружка, вона каже, моя мама радить, щоб ми пішли до лікарні, не є далеко, й там вони викідають часом лушпині. Й каже, чи хочеш ти зі мною піти? Я кажу, "Та чому ні? Піду."

- Ви мали шість років?

ВК - Так. Ми пішли там. Але, вона каже, "знаєш, мама мені казала що там сторож є. Ми мусимо сховатися, й дивитися де ми можемо щось взяти." Ну, то добре. Ми так робили. Там якісь стояли там, й ми так ховалися, й так, як він відвернувся, то ми так дивилися, лушпини. В землю, так о. Й дивилися в той смітник. Ну, правда, ми там назбирали шкаралупи з бараболі, з картофлі, як то кажуть, в нас казали. Й з моркви трошка, назбирали й повтікали. Й то ми принесли.

Пізніше вже, як я вже до школи зачала ходити, всьо мовчало. Ніхто нічого не говорив, бо не вільно було говорити. Й мама все каже, "нічого не говоріть." Бо вона нам нічого й не говорила. Але пізніше, як приїхали батьки її, 1934-го року, по Голоді, мовчало. Всьо мовчало.